

İslam Ahlakı Hoşgörülü ve Sevgi Dolu Olmayı Emreder

İslam ahlakına göre her insan kendi inançlarına göre ibadetlerini özgürce yerine getirebilir. Hiç kimse bir diğerini kendi dininin ibadetlerini yerine getirmekten alıkoymaz. Ya da bir insanı istediği şekilde ibadet etmeye zorlayamaz. Bu İslam ahlakına aykırıdır ve Allah'ın razı olmadığı bir davranış biçimidir. İslam tarihini incelediğimizde herkesin özgürce ibadet edebildiği, inançlarının gereklerini yerine getirebildiği bir toplum modeli görülür. Kuran'da Ehl-i Kitab'ın ibadet yerleri olan manastır, kilise ve havralardan da Allah'ın koruduğu ibadet mekanları olarak söz edilir:

... Eğer Allah'ın, insanların kimini kimiyle defetmesi olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın isminin çokça anıldığı mescidler, muhakkak yıkılır giderdi. Allah Kendi (dini)ne yardım edenlere kesin olarak yardım eder. Şüphesiz Allah, güçlü olandır, aziz olandır. (Hac Suresi, 40)

Peygamberimiz (sav)'in hayatı da bu gibi örneklerle doludur. Hatta Peygamberimiz (sav) kendisiyle görüşmeye gelen Hristiyanların kendi mescidinde ibadet etmelerini söylemiş ve bu iş için mescidi onların kullanımına bırakmıştır. Peygamberimiz (sav)'den sonraki halifeler devrinde de bu hoşgörülü anlayış korunmuştur. Şam fethedildiği zaman, camiye çevrilen bir kilise ikiye bölünmüş, bir yarısında Hristiyanlar, öbür yarısında Müslümanlar ibadet etmişlerdir.

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in döneminde Arabistan'da birçok dinden, farklı kültürlerden ve anlayışlardan topluluklar bulunmaktaydı. Yahudiler, Hristiyanlar, Sabiiler, Mecusiler ve putperestler birlikte yaşamaktaydılar. Dahası aynı inancı benimsemelerine rağmen birbirlerine düşman olan pek çok farklı kabile vardı. Ancak Peygamberimiz (sav) hangi dinden ve kabileden olursa olsun herkese şefkatle, sabırla, hoşgörüyle ve sevgiyle yaklaştı ve insanları büyük bir hoşgörü içinde dine davet etti. Hz. Muhammed (sav)'in çevresindekilere gösterdiği bu güzel tavır Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

Allah'tan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar çevrenden dağılır giderlerdi. Öyleyse onları bağışla, onlar için bağışlanma dile... (Al-i İmran Suresi, 159)

Peygamberimiz (sav)'in Üstün Ahlakı

Müslüman ancak Allah'ın dinini anlatmakla yükümlüdür. O kişinin hidayet bulması, iman etmesi ancak Allah'ın dilemesiyle olur. Hiç kimse bir diğerini iman etmesi, ibadette bulunması için zorlayamaz. Peygamberimiz (sav) Allah'ın bu emrine her zaman titizlikle uymuş, din ahlakının ancak kalben istendiği zaman yaşanabileceğini sıklıkla ifade etmiştir. Peygamberimiz (sav) bir sözünde şöyle buyurmaktadır:

"Hoşgörülü Hanıflık (Hz. İbrahim'in dininden olanların vasfı) ile gönderildim, kim benim sünnetime muhalefet ederse, benden değildir." (El-Cami` s Sağır, 1. 427)

Bir diğer sözünde ise müminlere, *"Ben merhamet edici ve barışçı olarak gönderildim..."* (El-Cami` s Sağır, 1. 427) şeklinde seslenmiştir.

Peygamberimiz'in (sav) bu üstün ahlakı bir diğer sözünde şöyle ifade edilir:

"Öfkelenildiği zaman (nefsine hakim olup) yumuşaklıkla mukabele eden kimse Allah'ın sevgisine nail olur!" (Esbahani: Hz. Aişe)

Peygamberimiz (sav)'in merhametli, şefkatli ve hoşgörülü ahlakı ile ilgili pek çok hadis bulunmaktadır. Örneğin Peygamberimiz (sav) *"İnsanlara merhamet etmeyen kimseye, Allah da merhamet etmez."* (Buhari ve Muslim) demiştir. Diğer sözleri şu şekildedir:

"Merhamet edin, merhamet olunacaksınız. Af edin, af olunacaksınız. Yazık, laf ebesi olanlara. Yazık, günahlarına"

bilerek devam edip, istiğfar etmeyenlere." (Ramuz El Hadis 1. cilt)

"Allah refikdir (merhametli ve şefkatli), rıfkı sever ve rıfka mukabil verdiği başka hiçbir şeyle vermez."
(Kütübi Sitte Muhtasarı Tercüme ve Şerhi, 7. cilt)

Büyük İslam alimi İmam Gazali, hadis alimlerinden derlediği bilgiler ile Peygamber Efendimizin çevresindekilere karşı tutumunu şöyle özetlemiştir:

``Öfkelenmekten son derece uzak ve bir şeye çabucak rıza gösterendi. İnsanlara karşı insanların en şefkatlisiydi. Öyle ya, insanların en hayırlısı insanlara hayrı dokunan, insanların en yararlısı da insanlara faydalı olandır.`` (Huccetül İslam İmam Gazali, İhya`u Ulum`id-din, 2.cilt)

Peygamberimiz (sav)'in çevresindekileri dine bağlayan ve kalplerini imana ısındıran insan sevgisi, ince düşüncesi ve şefkati, tüm Müslümanların önemle üzerinde durmaları gereken bir ahlak üstünlüğüdür. Kutlu Peygamberimiz (sav)'in bu tüm insanlığa örnek olan güzel özellikleri Tevbe Suresi'nde şöyle bildirilir:

Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz O'nun gücüne giden, size pek düşkün, müminlere şefkatli ve esirgeyici olan bir elçi gelmiştir. (Tevbe Suresi, 128)

Sevgi, şefkat, hoşgörü ve merhametli olmak Allah'ın bir hidayet önderi olarak gönderdiği elçilerinin ortak özellikleridir. Allah Kuran'da diğer peygamberlerin de "sevgi duyarlılığı" ile şerefendirildiklerini haber vermekte ve Katından hikmet verdiği Hz. Yahya'yı bu konuda insanlara örnek göstermektedir. Ayette bu kutlu insan için "**Katımız'dan ona bir sevgi duyarlılığı ve temizlik (de verdik). O, çok takva sahibi biriydi.**" (Meryem Suresi, 13) şeklinde bildirilmektedir.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/islam-ahlaki-hosgorulu-ve-sevgi-dolu-olmayi-emreder>